

Oleksiienko L. A., Bohatyryova G. A., Boichuk N. A. Formation of communicative competencies of students in the conditions of distance education

The article highlights the problems of theory and practice of competency-based learning in higher education. The formation of communicative competence of higher education seekers is characterized as a complex concept that is a system of sound pedagogical actions and purposeful measures that are implemented in the scientific and educational process of higher education. The content of the concept of "distance learning" as an opportunity for distance learning and obtaining the necessary knowledge at any convenient time is defined and the main characteristics of distance learning are considered. It is emphasized that the formation of communicative competencies of students in distance learning provides the following activities of the teacher: establishing communication links, promoting student adaptation, cooperation, motivation, diagnosis of academic achievement, use of various didactic methods to develop individual student qualities. It was found that the most common models of distance learning are external studies, university studies, cooperation of different educational institutions; autonomous educational institutions, autonomous educational systems; distance learning using multimedia programs. The components of the effectiveness of distance learning (effective activities of teachers and students, the use of pedagogical technologies, the effectiveness of prepared teaching materials, the effectiveness of feedback). The effectiveness of distance learning based on computer communications is analyzed. At the same time, the problems that arise in the learning process when working with information resources from the Internet are identified. It is noted that when developing distance learning courses, the teacher must pay special attention to the personal cognitive activity of the student (not study, but learning), and must have different types of learning activities, the formation of students' necessary skills and knowledge. Emphasis is placed on the effectiveness of group learning in the context of the development of communicative competencies of students, as group learning can reduce the isolation of students and expand the opportunities to help them with tasks.

Key words: competence approach, higher education, higher education institutions, students, distance learning, communicative competence.

УДК 796:617.572-053.8-085

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.82.27>

**Рибалко П. Ф., Русин Л. П., Шанта І. Ф.,
Титович А. О., Лазоренко С. С., Хацяюк О. В.**

СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ ДО ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ КІНЕЗІОТЕЙПУВАННЯ

Враховуючи той факт, що тренувальна та змагальна діяльність спортсменів може бути припинена на певний термін через отримання ними травми, відзначено актуальність організації відповідних заходів із фізичної терапії та ерготерапії, які забезпечать прискорене їх відновлення. Відповідно до вищезазначеного підкреслено необхідність розроблення і впровадження в освітній процес майбутніх тренерів, а також діючих тренерів (фахівців фізичної підготовки і спорту) в системі підвищення їх кваліфікації прикладних методик фізичної терапії (ерготерапії), що передбачають використання засобів кінезіологічного тейпування.

Головною метою роботи є визначення сутності і структури формування готовності тренерів (фахівців фізичного виховання і спорту) до використання методики кінезіотейпування в системі багаторічної підготовки спортсменів, які спеціалізуються в однокласниках.

Унаслідок теоретичного дослідження членами науково-дослідної групи визначено сутнісні характеристики формування готовності тренерів (фахівців фізичного виховання і спорту), що спеціалізуються в однокласниках, до використання методики кінезіотейпування в системі багаторічної підготовки спортсменів як особистісного утворення, що формується засобами цілеспрямованого та акцентованого педагогічного впливу на формування у тренерів (фахівців фізичного виховання і спорту) готовності швидко відновлювати атлетів на різних етапах фізичної терапії (ерготерапії) після травм, хвороб опорно-рухового апарату тощо з використанням сучасних методик кінезіологічного тейпування), а також до організації системи багаторічної підготовки спортсменів із урахуванням позитивного ефекту сертифікованих аплікаційних стрічок. Формування готовності тренерів, що спеціалізуються в однокласниках, до використання методики кінезіотейпування в системі багаторічної підготовки спортсменів забезпечує узгодження ними знань про зміст і структуру професійної тренерської діяльності, вимог цієї діяльності до рівня володіння методикою кінезіологічного тейпування різних частин тіла спортсмена на етапі його фізичної терапії, сформованих компетентностей до організації навчально-тренувального процесу, а також змагальної діяльності зі сформованими та усвідомленими спортсменом під час професійного розвитку можливостями її потребами.

Перспективним напрямом подальших наукових досліджень автори вбачають визначення критеріїв та рівнів сформованості готовності фахівців фізичного виховання і спорту (на прикладі тренерів, які спеціалізуються в однокласниках) до використання методики кінезіологічного тейпування у професійній діяльності.

Ключові слова: кінезіологічне тейпування, методика, однокласники, педагогічне моделювання, сутнісні характеристики, спорт, тренери, фізичне виховання

Результати виступу українських атлетів на змаганнях вищих рангів, зокрема на “Олімпійських іграх – 2020” (Японія), свідчать про те, що існуючі системи їхньої багаторічної підготовки потребують модернізації відповідно до вимог сьогодення і наявного змагального досвіду провідних спортсменів світу. Зазначене є можливим за умови якісної організації освітнього процесу у спеціалізованих закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку майбутніх тренерських кадрів (фахівців фізичного виховання і спорту).

Важливим напрямом на шляху до перемоги провідних українських спортсменів із олімпійських та неолімпійських видів спорту на змаганнях вищих рангів є організація всебічної підготовки тренерів, зокрема організація системи підвищення кваліфікації і розроблення індивідуальних планів їх самостійної роботи.

Враховуючи той факт, що тренувальна та змагальна діяльність спортсменів (в системі багаторічної підготовки) може бути припинена на певний термін через отримання ними травми, простежується актуальність організації відповідних заходів із фізичної терапії та ерготерапії, які забезпечать прискорене відновлення і повернення їх до тренувань (змагальної діяльності). Тому важливим напрямом наукового дослідження є впровадження в освітній процес майбутніх тренерів та в систему підвищення кваліфікації діючих тренерів (фахівців фізичної підготовки і спорту) методик фізичної терапії та ерготерапії, які передбачають використання засобів кінезіологічного тейпування.

Дослідження виконано відповідно до планів науково-дослідних робіт кафедри теорії і методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, кафедри основ медицини Державного вищого навчального закладу “Ужгородський національний університет”, кафедри тактичної і спеціальної фізичної підготовки факультету №3 Харківського національного університету внутрішніх справ (спільний науковий проєкт “Кінезіотейпування”, 2020-2021 рр.).

Аналіз науково-методичної і спеціальної літератури (моніторинг Інтернет-джерел) в обраному напрямі наукового дослідження дозволив визначити низку робіт провідних науковців, таких як А. Конох [1], І. Кузнецов [2], Н. Башавець, Б. Кіндзер, Ю. Таймасов, О. Зуб, В. Артеменко [3] та робіт інших фахівців (А. Алексєєва, К. Ананченка, Г. Арзютова, Н. Бойченка, О. Хацаюка), які у своїх працях розкрили актуальні питання організації освітнього процесу майбутніх тренерів із односторонь.

Під час подальшої дослідно-аналітичної роботи нашу увагу привернули наукові праці О. Хуртенка [4], Т. Чопика [5], О. Солодкої, Д. Ванюка, О. Кусовської, О. Кусовського, С. Карпенка [6] та інших фахівців (М. Дутчака, Е. Ерьоменка, С. Лазоренка, Н. Новицької, К. Царенка), які у своїх наукових дослідженнях розкрили актуальні питання організації системи самостійної роботи (підвищення кваліфікації) тренерів, які спеціалізуються в односторонь (інших видах спорту).

Цікавими за своїм змістом і теоретико-методологічним підходом є наукові здобутки С. Королика [7], О. Баса [8], О. Глиняної, Ю. Копочинської [9] та інших провідних науковців і практиків (А. Істоміна, А. Ключикова, О. Нагорної, А. Тіткової, В. Шемчука), які у своїх працях висвітили авторські методики кінезіологічного тейпування різних частин тіла представників різних груп населення, а також спортсменів у системі їхньої багаторічної підготовки.

Корисними за своїм змістом і структурою для подальшого наукового дослідження є наукові праці науковців В. Перети [10], В. Зюзя, Т. Бабич, В. Балухтіна [11], О. Хацаюка, Б. Кіндзера, С. Карасевича, В. Склярєнка, В. Оленченка [12] та інших провідних учених і практиків (Ш. Алхуба, М. Балаж, Н. Дмитрієвої, Е. Дорошенка, А. Магльованого), в яких висвітлені актуальні питання фізичної терапії та ерготерапії представників різних груп населення.

Відповідно до результатів аналізу науково-методичної і спеціальної літератури (моніторингу Інтернет-джерел) установлено, що питанням визначення сутності та структури формування готовності фахівців фізичного виховання та спорту (зокрема тренерів, які спеціалізуються в односторонь) до використання методики кінезіотейпування в системі багаторічної підготовки спортсменів присвячено недостатню кількість науково-методичних робіт, що потребує подальших наукових досліджень та підкреслює актуальність і практичний складник обраного напрямку наукової діяльності.

Метою дослідження є визначення сутнісних характеристик формування готовності тренерів до використання методики кінезіотейпування в системі багаторічної підготовки спортсменів, які спеціалізуються в односторонь.

Під час дослідно-експериментальної роботи ми запланували вирішити такі завдання:

- провести аналіз науково-методичної та спеціальної літератури з організації освітнього процесу майбутніх тренерів з односторонь;
- здійснити аналіз спеціальної науково-методичної літератури з організації системи самостійної роботи (підвищення кваліфікації) тренерів, що спеціалізуються в односторонь;
- визначити ефективні методики кінезіотейпування, що використовуються в системі багаторічної підготовки атлетів у різних видах спорту.

Під час теоретичного дослідження були використані такі методи: аксіоматичні, ідеалізаційні, історичні і логічні, сходження від конкретного, формалізаційні, досвід організації системи багаторічної підготовки спортсменів, що спеціалізуються в односторонь (боротьба самбо, вільна боротьба, дзюдо, рукопашний бій, карате, сумо тощо).

Теоретичне дослідження організовано у два етапи із січня по травень 2020 року. Впродовж першого етапу дослідження (січень – лютий 2020 р.) було створено науково-дослідну групу, до складу якої увійшли провідні науковці та практики обраного напрямку наукового дослідження (П. Рибалко, Л. Русин, І. Шанта, А. Титович, С. Лазоренко, О. Хацаюк), а також розроблено план подальших дій. Окрім цього, членами науково-дослідної групи (НДГ) визначено головну мету та основні завдання дослідження. Надалі (2 блок 1 етапу) членами НДГ проведено моніторинг Інтернет-ресурсів та аналіз науково-методичної і спеціальної літератури, в яких розкриваються основні напрями вирішення поставлених перед нами завдань.

Підсумовуючи результати, отримані наприкінці першого етапу дослідження, членами НДГ визначено фізичні й терапевтичні властивості існуючих кінезіологічних тейпів, а також особливості їх аплікації на біоланки тіла людини. Крім цього, нами визначено такі основні коригуючі техніки: зв'язкова-сухожилйна корекція “тиск”, лімфатична корекція “тунелювання”, механічна корекція, послаблююча корекція “лістинг”, фасціальна корекція “утримання”, функціональна корекція “пружинування”.

У динаміці другого етапу дослідження (березень – травень 2020 р.) членами НДГ розглянуто сутнісні характеристики готовності тренерів (фахівців фізичної підготовки і спорту) до використання методики кінезіотейпування в системі багаторічної підготовки спортсменів, які спеціалізуються в одноборствах (інших видах спорту).

Охарактеризуємо поняття “готовність, підготовка”. Відповідно до словника української мови [13 с. 148] “готовність – означає: готовий, стан готового, бажання зробити що-небудь”. У свою чергу, відповідно до провідних педагогічних концепцій і теоретичних поглядів провідних науковців, зокрема І. Гавриша [14], термін “підготовка” взаємопов'язаний із фаховою освітою та базується на концепції неперервного навчання і збагачує поняття готовності індивіда. Підготовка до майбутньої професійної діяльності (професії) розглядається як процес формування готовності до неї, а готовність є результатом професійної підготовки (освіти).

Варто зауважити, що професійна підготовка та її аналоги (індивідуальна, службова тощо) є системою навчання, що забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних для забезпечення майбутньої професійної діяльності. Отже, поняття “готовність” є станом готового, а “готовий, підготовлений”, згідно з довідковою літературою, – це той, хто зробив необхідне приготування до чого-небудь, або перебуває в стані наближеного до чого-небудь; заздалегідь підготовлений (продуманий, складений); набув досвіду, вже відбувся, досяг високої майстерності [15 с. 257].

Варто зауважити, що проблеми готовності фахівців фізичної терапії та ерготерапії до використання методики кінезіологічного тейпування представників різних груп населення досліджували такі науковці-практики: А. Калюжна, М. Касаткін, Д. Кісельов, А. Ключков, О. Медовець, Т. Павлова, О. Разуменко. У свою чергу методику кінезіологічного тейпування в системі багаторічної підготовки спортсменів, які спеціалізуються в одноборствах, частково використовували такі провідні тренери, як К. Ананченко, О. Журавель, В. Капустін, Д. Стеценко, А. Турчинов, О. Хацаюк.

Надалі, відповідно до плану дослідження, членами НДГ визначено такі основні підходи, що забезпечують визначення сутнісних характеристик готовності особистості до професійної діяльності:

- 1) змішаний підхід – синтез (поєднання) різних підходів: креативного, культурологічного, персоналістичного тощо (Ю. Галімов, Т. Жванія, Н. Колесник, С. Кучеренко, В. Шемчук);
- 2) креативний підхід – готовність до фахової (професійної діяльності), який означає здатність до творчості та аналітичного мислення (О. Акімов, Л. Кондрашова, О. Кокун, Л. Семенець, С. Шандрук);
- 3) культурологічний підхід (готовність до професійної діяльності), виражений через рівень сформованості професійної культури (Г. Васянович, Т. Кобилянська, Г. Лещенко, О. Хмельницька, В. Ягупов);
- 4) персоналістичний підхід (готовність до професійної діяльності), виражений через специфічні та закономірні вимоги до особистості фахівця, а також через сукупність його ключових, спеціальних та інших компетентностей (С. Глікман, Р. Гуревич, К. Дермельова, О. Пехота, С. Шандрук).

Слід також підкреслити, що різні підходи до аналізу сутності та структури готовності індивіда до професійної діяльності зумовлюють варіативність її визначень (тлумачень). У спеціальній довідковій літературі зустрічаються специфічні трактування поняття “готовність особистості (індивіда) до професійної діяльності” (табл. 1).

Враховуючи вищезазначене, слід відмітити, що професійна діяльність фахівців фізичного виховання і спорту, зокрема тренерів з одноборств порівняно з іншими видами професійної діяльності представників різних груп населення (дорослої категорії), має свої специфічні особливості, тому вважаємо раціональним та уніфікованим використанням поняття “готовність тренерів до використання методики кінезіотейпування”.

Слід також зауважити, що низкою фахівців, які спеціалізуються в одноборствах (Г. Арзютовим, А. Алексєєвим, В. Виноградовим, Г. Помеляйком, С. Полтавцевим, А. Пирогом, М. Хасановим) звертається увага на техніко-тактичну і спеціальну фізичну підготовленість спортсменів у системі їх багаторічної підготовки, проте зазначеними вище практиками не передбачено опанування тренерами і спортсменами методики кінезіотейпування, що може бути причиною зниження показників змагальної діяльності. Враховуючи вищезазначене, поняття “готовність тренерів до використання методики кінезіотейпування” є похідним від трактування поняття “готовність особистості до професійної діяльності”.

Трактування поняття “готовність особистості до професійної діяльності”

№ з/п	Автор	Визначення “готовність особистості до професійної діяльності”
1.	А. Бевз	“певний ступінь відповідності змісту і стану психіки, фізичного здоров'я, якостей вимогам діяльності”
2.	Г. Кловак	“фахова компетентність, яку характеризують сукупність взаємопов'язаних сутнісних орієнтацій, відповідних знань, умінь і навичок”
3.	Г. Коджаспірова	“складна динамічна система, що містить інтелектуальні, емоційні, вольові, мотиваційні сторони психіки”
4.	А. Кондрашова	“інтегральне поняття, що характеризується складною, динамічною структурою взаємопов'язаних особистісних компонентів: професійною спрямованістю, здатністю до самооцінки праці, потреби у професійному зростанні”
5.	М. Котик	“стійкі якості індивіда та ситуативного фактору трудового завдання”
6.	Л. Кузнецов	“цілісний прояв особистості, що містить знання предмету, методів роботи, професійну майстерність, комунікативні вміння, високу суспільно-політичну спрямованість, загальні та спеціальні здібності тощо”
7.	Б. Сосновський	“ієрархізована система професійно важливих якостей і властивостей особистості, необхідних і психологічно достатніх для ефективної професійної діяльності”

Відповідно до результатів проведеного членами НДГ аналізу спеціальної науково-методичної літератури встановлено, що зазначені вище положення і теоретичні погляди (прикладні визначення) співпадають із висновками таких “класиків” педагогічної науки, як А. Балендар, І. Платонов, О. Старчук, В. Уліч про те, що “готовність є особистісним утворенням, але воно не є стійким і залежить від потреб та можливостей особистості, що можуть змінюватися”. Слід також зауважити, що “готовністю є компетентність” (О. Марущак, В. Міляєва, В. Шемчук, О. Хацаюк, В. Ягупов). Окрім цього, “готовність прямо залежить від сформованих (набутих) компетентностей особистості, необхідних для успішного вирішення поставлених завдань” (С. Кубіцький).

Окрім цього, важливо підкреслити, що під час формування готовності фахівців фізичного виховання і спорту до використання методики кінезіотейпування провідну роль відіграє педагогічний вплив (П. Рибалко, А. Тіткова, О. Хацаюк, В. Шемчук). Враховуючи вищезазначене, ми вважаємо, що готовність особистості може бути сформована за умови, якщо вона має чітку уяву про сутнісні, змістові, структурні характеристики діяльності та її якості. У свою чергу сформовані компетентності відповідатимуть вимогам відповідної професійної діяльності (В. Бізін, О. Богданюк, Л. Карамушка, Г. Кловак, В. Уліч).

Підсумовуючи вищезазначене, ми пропонуємо таке визначення поняття “готовність тренерів до використання методики кінезіотейпування”: це особистісне утворення, що формується засобами цілеспрямованого та акцентованого педагогічного впливу на формування у тренерів (фахівців фізичного виховання і спорту) готовності до швидкого відновлення спортсменів на різних етапах фізичної терапії (ерготерапії) після травм, хвороб опорно-рухового апарату тощо з використанням сучасних методик кінезіологічного тейпування, а також до організації системи багаторічної підготовки атлетів із урахуванням позитивного ефекту сертифікованих аплікаційних стрічок; така готовність тренера забезпечує узгодження ним знань про зміст і структуру професійної тренерської діяльності, вимог до рівня володіння методикою кінезіологічного тейпування різних частин тіла спортсмена на етапі його фізичної терапії та сформованих компетентностей до організації навчально-тренувального процесу, а також змагальної діяльності зі сформованими та усвідомленими ним під час професійного розвитку можливостями та потребами.

Крім цього, під час дослідно-аналітичної роботи членами НДГ встановлено, що до основних структурних елементів готовності тренерів (фахівців фізичного виховання і спорту) до використання методики кінезіологічного тейпування відносяться такі:

1) мотиваційний (прагнення подолання труднощів під час організації системи багаторічної підготовки спортсменів та їх змагальної діяльності в умовах необхідності використання засобів фізичної терапії (ерготерапії), об'єктивне оцінювання індивідуальних професійних компетентностей щодо організації системи кінезіологічного тейпування спортсменів на етапі їх фізичної терапії та управління психофізичними станами, а також діями відповідно до фаху та особистого досвіду;

2) пізнавальний (забезпечується достатнім об'ємом необхідної інформації, яка сприяє успішній тренерській (фаховій) діяльності під час організації заходів із фізичної терапії за використання методики кінезіологічного тейпування, а також цілеспрямованою та акцентованою системою багаторічної підготовки спортсменів);

3) емоційний (усвідомлення почуття відповідальності, впевненості у своїй професійній підготовленості до подолання труднощів в організації системи фізичної терапії спортсменів із використанням засобів кінезіологічного тейпування, вміння керувати та контролювати свій емоційно-вольовий (психофізичний) рівень під час навчально-тренувального та змагального процесу спортсменів);

4) вольовий (забезпечує тренерам, фахівцям фізичного виховання і спорту, а також спортсменам можливість подолання труднощів під час використання методики кінезіологічного тейпування в системі їхньої багаторічної підготовки на етапі фізичної терапії).

Проведений нами подальший аналіз досліджень із проблематики готовності фахівців фізичного виховання і спорту до використання методики кінезіотейпування у професійній діяльності [3; 6-9] дозволив виділити в її структурі низку таких спільних компонентів:

1) мотиваційний (усвідомлення труднощів організації системи фізичної терапії спортсменів із використанням методики кінезіологічного тейпування на різних етапах їх багаторічної підготовки та їх подолання, об'єктивне оцінювання власних можливостей корегування психофізичного стану);

2) функціональний (формування і розвиток професійних компетентностей, необхідних для організації системи фізичної терапії спортсменів із використанням засобів кінезіологічного тейпування і вирішення нагальних потреб їх багаторічної підготовки);

3) прикладний (забезпечує всебічний розвиток професійних теоретичних знань і практичних умінь із використанням методики кінезіологічного тейпування в річному циклі підготовки спортсменів);

4) стресостійкий (формування високої психофізичної стійкості тренерів до несприятливих факторів навчально-тренувальної і змагальної діяльності спортсменів на етапі їх фізичної терапії).

Отже, поставлені завдання виконані, а головна мета дослідження досягнута.

Висновки. Унаслідок теоретичного дослідження членами науково-дослідної групи визначено сутнісні характеристики формування готовності тренерів (фахівців фізичного виховання і спорту), що спеціалізуються в одноборствах, до використання методики кінезіотейпування у системі багаторічної підготовки спортсменів: це особистісне утворення, що формується засобами цілеспрямованого та акцентованого педагогічного впливу на формування у тренерів (фахівців фізичного виховання і спорту) готовності до швидкого відновлення спортсменів на різних етапах фізичної терапії (ерготерапії) після травм, хвороб опорно-рухового апарату тощо з використанням сучасних методик кінезіологічного тейпування, а також до організації системи багаторічної підготовки атлетів із урахуванням позитивного ефекту сертифікованих аплікаційних стрічок. Така готовність тренера забезпечує узгодження ним знань про зміст і структуру професійної тренерської діяльності, вимог до рівня володіння методикою кінезіологічного тейпування різних частин тіла спортсмена на етапі його фізичної терапії, сформованих компетентностей до організації навчально-тренувального процесу, а також змагальної діяльності зі сформованими та усвідомленими ним під час професійного розвитку можливостями і потребами.

Результати дослідження впроваджено в систему багаторічної підготовки здобувачів вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, Державного вищого навчального закладу “Ужгородський національний університет”, ДНЗ “Сумського центру ПТО харчових технологій, торгівлі та ресторанного сервісу” та Харківського національного університету внутрішніх справ.

Перспективним напрямом подальших наукових досліджень ми вбачаємо визначення критеріїв та рівнів сформованості готовності фахівців фізичного виховання і спорту (на прикладі тренерів, що спеціалізуються в одноборствах) до використання методики кінезіологічного тейпування у професійній діяльності.

Використана література:

1. Конох А. П. Особливості підготовки майбутніх тренерів-викладачів східних одноборств до професійної діяльності в дитячо-юнацькій спортивній школі. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 17 (Т. 1). С. 81-84.
2. Кузнецова І. Ю. Формування готовності майбутніх тренерів зі східних одноборств до професійної діяльності в дитячо-юнацьких спортивних школах : автореф. дис...канд. пед. наук: 13.00.04. ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля». Дніпро, 2020. 23 с.
3. Башавець Н. А., Кіндзер Б. М., Таймасов Ю. С., Зуб О. В., Артеменко В. В. Удосконалення професійних компетентностей тренерів з одноборств. *Збірник наукових праць «Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах»*. 2020. Вип. 73 (Т. 1). С. 47-53.
4. Хуртенко О. В. Формування у майбутніх організаторів-тренерів психологічної готовності до прийняття рішень у екстремальних ситуаціях : автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.09. Національна академія Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького. Хмельницький, 2008. 22 с.
5. Чопик Т. В. Дієвість педагогічних умов і моделі розвитку професійної компетентності майбутніх тренерів викладачів у процесі фахової підготовки. *Науковий вісник Чернівецького університету імені Юрія Федьковича*. 2013. Вип. 654. С. 192-199.
6. Солодка О. В., Ванюк Д. В., Кусовська О. С., Кусовський О. О., Карпенко С. І. Програма формування професійних компетентностей тренерів з одноборств у системі самоосвіти. *Збірник наукових праць «Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах»*. 2021. Вип. 76 (Т. 3). С. 32-38.
7. Королик С. В. Кінезіотейпінг как метод профилактики и лечения в спортивной и восстановительной медицине. *Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології*. 2016. № 1. С. 45-48.
8. Бас О. Кінезіологічне тейпування, як засіб фізичної терапії при лімфостазі. *Вісник Прикарпатського університету (фізична культура)*. 2021. Вип. 27 (28). С. 13-17.
9. Глиняна О. О., Копочинська Ю. В. Основи кінезіотейпування: методичні рекомендації. 2019. 142 с.
10. Перета В. Саморефлексія тілесного потенціалу студентів під впливом експериментальної програми з використанням засобів одноборств. *Фізичне виховання і спорт*. 2015. Вип. 20. С. 36-39.
11. Зюзь В. М., Бабич Т. М., Балухтіна В. В. Фізична активність – засіб зміцнення та реабілітації під час пандемії Covid-19. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2020. Вип. 8 (128). С. 74-79.

12. Хацаюк О. В., Кіндзер Б. М., Карасевич С. А., Скляренко В. П., Оленченко В. В. Програма фізичної терапії одноразових ветеранів після лікування коронавірусної хвороби (COVID-19). *Збірник наукових праць «Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах»*. 2021. Вип. 74 (Т. 1), С. 162-167.
13. Словник української мови (Академічний тлумачний словник, 1970-1980) (2021). URL: <http://sum.in.ua/s/ghotovnistj> (дата звернення: 17.08.2021).
14. Гавриш І. В. Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності : дис. докт. пед. наук: 13.00.04. Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. Харків, 2006. 542 с.
15. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник української мови: словник, 2004. 1440 с.

References:

1. Konokh, A.P. (2019). Osoblyvosti pidhotovky maibutnix treneriv-vykladachiv skhidnykh odnorstv do profesiinoi diialnosti v dytiachyuno-yunatskii sportyvni shkoli [Features of preparation of future coaches-teachers of oriental martial arts for professional activity in children's and youth sports school]. *Innovatsiina pedahohika*, 17 (Т. 1), 81-84 [in Ukrainian].
2. Kuznetsova, I.Iu. (2020). Formuvannia hotovnosti maibutnix treneriv zi skhidnykh odnorstv do profesiinoi diialnosti v dytiachyuno-yunatskyykh sportyvnykh shkolakh [Formation of readiness of future coaches in oriental martial arts for professional activity in children's and youth sports schools]. (Abstract of PhD thesis). Dnipro [in Ukrainian].
3. Bashavets, N.A., Kindzer, B.M., Taimasov, Yu.S., Zub, O.V., Artemenko, V.V. (2020). Udoskonalennia profesiinykh kompetentnosti treneriv z odnorstv [Improving the professional competencies of martial arts trainers]. *Zbirnyk naukovykh prats «Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh»*, 73 (Т. 1), 47-53 [in Ukrainian].
4. Khurtenko, O.V. (2008). Formuvannia u maibutnikh orhanizatoriv-treneriv psykholohichnoi hotovnosti do pryiniattia rishen u ekstremalnykh sytuatsiakh [Formation of future organizers-trainers of psychological readiness to make decisions in extreme situations]. (Abstract of PhD thesis). Khmelnytskyi [in Ukrainian].
5. Chopyk, T.V. (2013). Diievist pedahohichnykh umov i modeli rozvytku profesiinoi kompetentnosti maibutnikh treneriv vykladachiv u protsesi fakhovoi pidhotovky [Effectiveness of pedagogical conditions and models of development of professional competence of future trainers of teachers in the process of professional training]. *Naukovyi visnyk Chernivets'koho universytetu imeni Yurii Fedkoviycha*, Issue 654, 192-199 [in Ukrainian].
6. Solodka, O.V., Vaniuk, D.V., Kusovska, O.S., Kusovskyi, O.O., Karpenko, S.I. (2021). Prohrama formuvannia profesiinykh kompetentnosti treneriv z odnorstv u systemi samoosvity [The program of formation of professional competencies of coaches in martial arts in the system of self-education]. *Zbirnyk naukovykh prats «Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh»*, 76 (Т. 3), 32-38 [in Ukrainian].
7. Korolik, S.V. (2016). Kynezyoteipynh kak metod profylaktyky y lechenyia v sportyvnoi y vosstanovytelnoi medytsyne [Kinesio taping as a method of prevention and treatment in sports and rehabilitation medicine]. *Fizychna reabilitatsiia ta rekreatsii-no-ozdorovchi tekhnolohii*, 1, 45-48 [in Russian].
8. Bas, O. (2021). Kineziolohichne teipuvannia, yak zasib fizychnoi terapii pry limfostazi [Kinesiological taping as a means of physical therapy for lymphostasis]. *Visnyk Prykarpatskoho universytetu (fizychna kultura)*, Issue 27 (28), 13-17 [in Ukrainian].
9. Hlyniana, O.O., Kopochynska, Yu.V. (2019). Osnovy kinezyoteipuvannia [Basics of kinesiotaping]. Sumy : SDPU, 142 p. [in Ukrainian].
10. Pereta, V. (2015). Samorefleksiiia tilesnogo potentsialu studentiv pid vplyvom eksperymentalnoi prohramy z vykorystanniam zasobiv odnorstv [Self-reflection of students' physical potential under the influence of an experimental program using martial arts]. *Fizychno vykhovannia i sport*, Issue 20, 36-39 [in Ukrainian].
11. Ziuz, V.M., Babych, T.M., Balukhtina, V.V. (2020). Fizychna aktyvnist – zasib zmitsnennia ta reabilitatsii pid chas pandemii Covid-19 [Physical activity is a means of strengthening and rehabilitation during the Covid-19 pandemic]. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drahomanov. Series 15. Scientific and pedagogical problems of Physical culture (Physical culture and sports)*, 8 (128), 74-79 [in Ukrainian].
12. Khatsaiuk, O.V., Kindzer, B.M., Karasievych, S.A., Skliarenko, V.P., Olenchenko, V.V. (2021). Prohrama fizychnoi terapii odnorstiv-veteraniv pislia likuvannia koronavirusnoi khvoroby (Covid-19) [Physical Therapy program for veteran veterans after treatment of Coronavirus disease (Covid-19)]. *Zbirnyk naukovykh prats «Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh»*, 74 (Т. 1), 162-167 [in Ukrainian].
13. Slovyk ukrainskoi movy (Akademichni tлумачnyi slovyk, 1970-1980) [Dictionary of the Ukrainian language (Academic Explanatory Dictionary, 1970-1980)] (2021). URL: <http://sum.in.ua/s/ghotovnistj> (дата звернення: 17.08.2021). [in Ukrainian].
14. Havrysh, I.V. (2006). Teoretyko-metodolohichni osnovy formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv do innovatsiinoi profesiinoi diialnosti [Theoretical and methodological bases of formation of readiness of future teachers for innovative professional activity]. (Abstract of PhD thesis). Kharkiv [in Ukrainian].
15. Busel, V.T. (2004). Velykyi tлумачnyi slovyk ukrainskoi movy: slovyk [Large explanatory dictionary of the Ukrainian language]. Irpin : VTF "Perun", 1440 p. [in Ukrainian].

Rybalko P. F., Rusyn L. P., Shanta I. F., Titovych A. O., Lazorenko S. S., Khatsaiuk O. V. Essential characteristics of the formation of the readiness of physical education and sport specialists to use the technique of kinesiotaping in professional activities

Given the fact that the Training and Competitive activities of athletes may be suspended for a certain period due to their injury, the urgency of organizing appropriate measures of Physical Therapy and Occupational Therapy, which will ensure their accelerated recovery. In accordance with the above, there is a need to develop and implement in the educational process of future coaches, as well as a System of advanced training of existing coaches (Specialists in Physical Training and Sports) applied methods of Physical Therapy (Occupational Therapy), which involve the use of Kinesiological taping.

The Main Purpose of the work is to determine the Essence and Structure of the Formation of the Readiness of coaches (Specialists in Physical Education and Sports) to use the technique of Kinesiotaping in the System of long-term training of athletes who Specialize in Martial Arts.

As a Result of Theoretical Research, members of the Research Group determined the Essential Characteristics of the Readiness of coaches (Specialists in Physical Education and Sports) who Specialize in Martial Arts to use the Technique of Kinesio-taping in the System of long-term training of athletes – Personal Education, which is formed by means of Purposeful and Accented Pedagogical influence on the Formation of coaches (Specialists in Physical Education and Sports) Readiness for rapid recovery of athletes at different stages of Physical Therapy (Occupational Therapy) after injuries, diseases of the Musculoskeletal System, etc., using Modern methods of Kinesiological Taping, to organize a System of long-term training of athletes taking into account the positive effect of certified application tapes and ensures their coordination of knowledge about the content and Structure of Professional coaching activities, as well as the requirements of this activity to the level of Kinesiological Taping of different parts of the athlete, formed Competencies for the Organization of the Educational and Training Process, as well as Competitive activities with the opportunities and needs formed and realized by him in the Process of Professional development.

Prospects for Further Research in the chosen area of Scientific Research include determining the Criteria and Levels of Readiness of Specialists in Physical Education and Sports (for example, coaches Specializing in Martial Arts) to use the Technique of Kinesiological Taping in Professional activities.

Key words: Kinesiological taping, Methods, Martial Arts, Pedagogical Modeling, essential characteristics, Sports, coaches, Physical Education

УДК 371.134-615.825; 616.233

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.82.28>

**Русин Л. П., Цуруль О. А., Сабодош М. В.,
Слатвінська А. А., Прокоф'єва О. А., Клюка А. М.**

МЕТОДИКА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ СТУДЕНТОК ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІСЛЯ ПЕРЕНОСЕННЯ КОРОНАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ

Статтю присвячено актуальним питанням удосконалення системи фізичної терапії здобувачів вищої освіти жіночої статі після лікування коронавірусної хвороби. Розуміючи особливості морфології і патогенезу постковідних змін у жіночому організмі, можливим є вибір необхідного та своєчасного медикаментозного доповнення, а також вибір оптимальної методики їх фізичної терапії.

Головною метою роботи є розроблення методики фізичної терапії студенток закладів вищої освіти після перенесення коронавірусної інфекції (COVID-19). Під час теоретичного дослідження використано такі методи: аксіоматичні, ідеалізації, історичні та логічні, сходження від конкретного, формалізації, досвід організації системи фізичної терапії представників різних груп населення тощо.

Відповідно до результатів аналізу науково-методичної і спеціальної літератури (моніторингу Інтернет-джерел) установлено, що питанням розроблення ефективної та функціональної методики фізичної терапії студенток закладів вищої освіти після лікування коронавірусної хвороби (COVID-19) присвячено недостатню кількість науково-методичних робіт, що потребує подальших наукових досліджень та підкреслює актуальність і практичну значущість обраного напрямку наукового дослідження.

Унаслідок теоретичного дослідження членами науково-дослідної групи розроблено методику фізичної терапії студенток закладів вищої освіти після перенесення коронавірусної інфекції (супутніх бронхолегеневих захворювань). Розроблена нами методика фізичної терапії здобувачів вищої освіти жіночої статі передбачає три основних етапи: початковий, основний, констатувальний. Членами науково-дослідної групи очікується, що впровадження розробленої нами методики в систему фізичної терапії студенток закладів вищої освіти після перенесення коронавірусної інфекції сприятиме відновленню функцій і систем їх організму, а також розвитку й удосконаленню фізичних якостей (сили, швидкості, витривалості), що є інтегральними показниками їх фізичного розвитку.

Перспективи подальших досліджень в обраному напрямку дослідження передбачають розроблення програми фізичної терапії здобувачів вищої освіти після лікування коронавірусної хвороби (супутніх бронхолегеневих захворювань) закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що готують кадри для Національної поліції України.

Ключові слова: методика, педагогічне моделювання, професійні компетентності, студентки, успішність, фізичне виховання, фізична терапія, фізичні якості

Нині актуальною є проблема організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти в умовах всесвітньої пандемії, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Більшість закладів вищої освіти змогли адаптуватися до реалій сьогодення та організували під час картинних заходів освітній процес у дистанційній формі. Проте варто зауважити, що така форма організації навчально-виховного процесу не повною мірою забезпечує опанування здобувачами вищої освіти таких практичних дисциплін, як “Фізичне виховання”, “Спеціальна фізична підготовка”, “Фізичне виховання та основи здоров'я”, “Фізичне виховання та методика фізичної підготовки” тощо. Крім цього, складнощі в умовах карантинних обмежень виникають під час організації системи секційної роботи студентів закладів вищої освіти (ЗВО) з обраного виду спорту.

Нині важливим є також пошук ефективних шляхів боротьби людства проти коронавірусної хвороби (COVID-19), адже цією хворобою хворіють різні групи населення, зокрема викладачі та студенти ЗВО. Навіть реалізація програми щеплень сучасними вакцинами “CoronaVac (Sinovac)”, “Moderna”, “Pfizer